EU - Evroposlanci pretresajo direktivo o avtorskih pravicah

Za ali proti, to je vprašanje

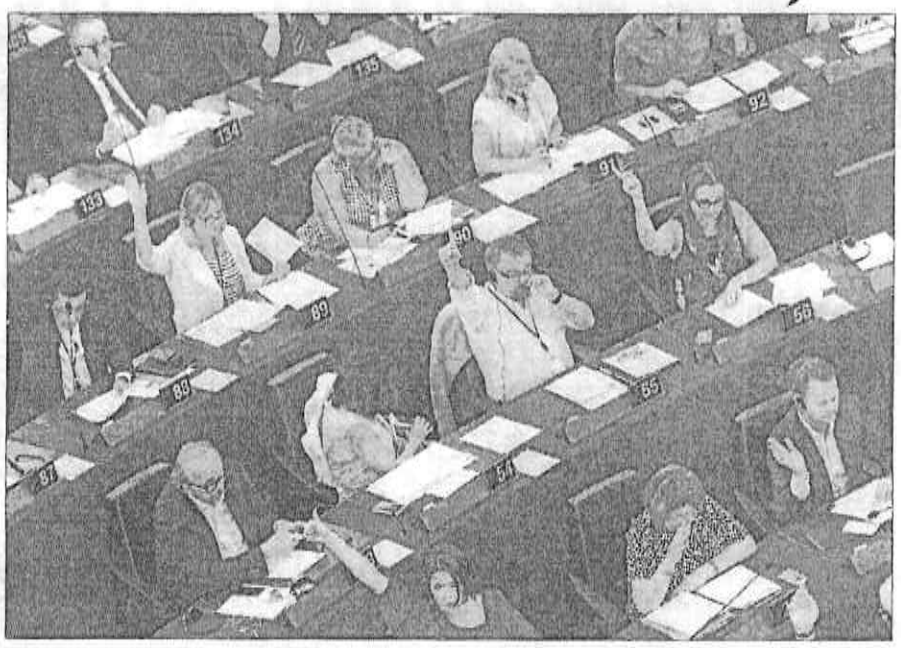

BRUSELJ - Evropski parlament (EP) bo jutri ponovno odločal o predlogu direktive o avtorskih pravicah na enotnem digitalnem trgu. Direktiva obsega 20 členov, z njimi pa naj bi skušali poiskati ravnotežje med zaščito avtorskih pravic na internetu in svobodo spleta. Če bodo direktivo poslanci podprli, se bo postopek nadaljeval s pogajanji na Svetu EU, v nasprotnem primeru pa ni pričakovati, da bi bila sprejeta še v tem mandatu.

Pravice avtorjev ali svoboda spleta

Namen direktive je, da bi ustvarjalci kreativne industrije – glasbe, filmov ali novic – dobili pravična nadomestila za svoja dela v digitalnem okolju. Kot poudarja poročevalec za direktivo Axel Voss, direktiva uporabnikov spleta ne bo prizadela, veljala bi samo za tiste platforme, ki gradijo poslovni model na avtorsko zaščitenih delih in na njihov račun kujejo dobičke.

Predlogu direktive med drugim nasprotujejo zagovorniki svobode interneta, poznavalci digitalnega okolja, tehnološki velikani (Google, Amazon, Facebook, Apple ...). Nasprotniki pravijo, da 13. člen spletnim platformam nalaga, da bdijo nad svojimi uporabniki in njihovimi vsebinami ter že pred objavo s samodejnimi filtri blokirajo njihove objave že zgolj ob sumu kršitev avtorskih pravic. To so poimenovali kot prikrito cenzuro, ki bo zavirala razpravo na internetu in onemogočila objavo vsebin, kot so memi, gifi in parodije. 11. člen pa po navedbah nasprotnikov vzpostavlja davek na povezave in tako omejuje pravico do deljenja spletnih povezav. Med nasprotniki je še slišati, da direktiva »uničuje internet, kot ga poznamo«, in da splet postaja »orodje za nadzor« in »prostor strahu«.

Zagovorniki direktive medtem pojasnjujejo, da je filter v resnici le tehnološki vmesnik, ki ga že pozna Youtube in uporablja v primerih, ko avtorji rabo svojih del prepovedo. S sprejemom predloga direktive bi imele platforme obvezo, da izločijo vsebine, za katere nimajo sklenjenih licenc.

V kompromisnem predlogu direktive je določeno, da bodo morale platforme sklepati sporazume zgolj s tistimi imetniki pravic, ki si to želijo, torej filter ne bo avtomatičen in obvezen. Glede 11. člena pa zagovorniki direktive zavračajo navedbe, da vzpostavlja davek na povezave, in pojasnjujejo, da ta člen le nalaga spletnim platformam plačilo novinarjem in novinarskim hišam za vsebine, ki jih linkajo.

Novinarji naj bi na ta način prišli do plačila za svoje delo na spletu, zato so direktivi naklonjena novinarska združenja in izdajatelji novic. Zavzemajo se za reformo novinarskih medijev, kot jo predvideva 11. člen, saj jo vidijo kot nujno potrebno rešitev za brezplačne spletne novice, ki so zdesetkale zaslužke tradicionalnim medijskim družbam.

Glasujejo po vesti

Reforma avtorskega prava EU bo znova pred evropskimi poslanci, ker so v začetku julija zavrnili začetek medinstitucionalnih pogajanj z Evropsko komisijo in Svetom EU na podlagi besedila, ki ga je sprejel odbor za pravne zadeve. Proti pogajalskemu mandatu je glasovalo 318 poslancev, za jih je bilo 278, 31 pa se jih je vzdržalo. Politične skupine so glasovale neenotno, kar kaže, da gre za temo, pri kateri se poslanci ravnajo po vesti. Redke stranke imajo jasno stališče, med njimi je na primer Gibanje petih zvezd, ki direktivi ostro nasprotuje.

Od osmih slovenskih evroposlancev so se julija trije vzdržali (Roman Tomc, Patricija Šulin in Milan Zver), štirje so bili proti (Ivo Vajgl, Tanja Fajon, Igor Šoltes in Lojze Peterle), edini, ki je glasoval za, je bil Franc Bogovič. Jutri naj bi se Bogoviču pridružili še nekateri drugi – gotovo tudi Peterle – ne pa Tanja Fajon iz skupine Socialnih demokratov. Je pa zanimivo, da je v tej skupini tudi furlanska evroposlanka Isabella De Monte, ki pa bo glasovala "za", češ da direktiva ščiti ustvarjalce in novinarje. *(sta, pv)*

FNSI — EFJ FEJ European Federation of Journalists — IFJ FIP

Informiranje je temelj demokracije: zakaj ga je potrebno zaščititi

Enotni novinarski sindikat Federazione nazionale della Stampa italiana je z Evropsko federacijo in Mednarodno federacijo novinarjev, v kateri je včlanjen, z novinarskimi sindikati iz številnih evropskih držav, z združenji časopisnih založnikov, pisatelji, režiserji in filmskimi ustvarjalci podpisal poziv Evropskemu parlamentu, naj na plenarnem zasedanju, ki bo 12. septembra, odobri evropsko direktivo za zaščito avtorskih pravic.

Ta direktiva je potrebna za zaščito svobodnega informiranja in pravice državljanov do informiranja, ki ju jamčita Splošna deklaracija človekovih pravic in 21. člen Italijanske ustave.

Uvedba obveznega plačevanja nadomestila s strani tistih, ki vsakodnevno brezplačno širijo veliko količino časopisnih novic preko digitalnih platform, socialnih omrežij in spletnih iskalnikov, ne bo oškodovala uporabnikov spleta, temveč bo zaščitila kakovostno informacijo in dostojanstvo dela,

Demokracija se hrani s kakovostno informacijo. Informacijo proizvaja podjetnik, ki vlaga, zaposluje novinarje in drugo osebje ter v zameno za to pričakuje dobiček.

Če je novinarski produkt ne samo brezplačno na voljo preko spleta, ampak celo omogoča tako imenovanim »over the top« znaten zaslužek preko oglaševanja in širjenja novic, ki jih posredujejo uporabniki spleta, je to problematično ne samo za podjetja, ki so prisiljena krčiti število novinarjev in zaposlenih ter zmanjšati ponudbo novic, temveč tudi in predvsem za demokracijo.

Omejevanje kakovostne informacije in uničenje rednega dela slabi državljane in demokracijo.

Zaradi teh razlogov si FNSI z vsemi evropskimi društvi in organizacijami, podpisniki poziva, nadeja, da bodo evropski parlamentarci odobrili direktivo o avtorskih pravicah in tako vzpostavili princip pravičnosti in poštenosti, na podlagi katerega naj, kdor uporablja delo drugih, plača nadomestilo ali vsekakor podpre sistem poklicne informacije.

FIEG — FEDERAZIONE ITALIANA EDITORI GIORNALI — ENPA EUROPEAN NEWSPAPER PUBLISHERS' ASSOCIATION

ODPRTO PISMO: ZAŠČITIMO TISK, DA ZAŠČITIMO DEMOKRACIJO

12. septembra bo Evropski parlament odločal o prihodnosti tiska

Organizaciji Fieg in Enpa v sodelovanju z založniškimi hišami in evropskimi novinarji ŽELITA ZAŠČITITI DEMOKRACIJO IN PRAVICO 150 MILIJONOV EVROPSKIH BRALCEV DO SVOBODNEGA TISKA. Evropske poslance prosita, da volijo za uvedbo sorodne pravice za založnike časopisov (člen 11 predloga direktive EU o avtorskih pravicah na enotnem digitalnem trgu).

Uvedba te pravice bo:

- zagotovila preživetje tiska, ki ga ogroža množično širjenje vsebin velikih digitalnih agregatorjev,
- omogočila majhnim in velikim založniškim hišam, da pridobijo pravično plačilo za svoje delo;
- pripomogla k zaščiti novinarjev in njihovega dela;
- uravnovesila razlike v vrednotenju tiska in digitalnih platform.

Uvedba pravice bo zagotovila svoboščine posameznikov, pri čemer bo ohranila pravico internetnih uporabnikov, da se udejstvujejo na družbenih omrežjih, izdelujejo bloge ter delijo mnenja, fotografije in povezave

Neuvedba direktive bi povzročila:
- splošno osiromašenje kakovosti založniških storitev;
- širjenje lažnih novic in informacij.

Organizaciji Fieg in Enpa, ki verjameta v podporo evropskih poslancev, poudarjata, da je zaščita založniških hiš nujna za ohranjanje svobode tiska in zagotavljanje demokratičnih vrednot.

Predsednik FIEG
Andrea Riffeser Monti

Predsednik ENPA
Carlo Perrone